

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 202/06-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť H. V. a JUDr. Š. V., obaja bytom B., zastúpených advokátkou JUDr. D. Š., B., vo veci porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 158/04 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo H. V. a JUDr. Š. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 158/04 p o r u š e n é n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 2. júna 2006 doručené podanie H. V. a JUDr. Š. V., obaja bytom B. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. D. Š., B., označené ako „*Sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky*“. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovatelia namietajú zbytočné prietahy v konaní Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 22 C 158/04 o žalobe o náhradu škody s príslušenstvom.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti okrem iného uviedli:

„Sťažovatelia v zmysle § 18 ods. 1, 2 zák. č. 58/1969 Zb. dňa 6. 5. 2004 podali žalobu o náhradu škody na Okresný súd Banská Bystrica vo výške žalobca v 1. rade 94 412,- Sk s príslušenstvom a žalobca v 2. rade 51 250,- Sk s príslušenstvom. Konaniu bolo pridelené číslo 19 C 75/04. Listom zo dňa 7. 5. 2004 Okresný súd v Banskej Bystrici sťažovateľom oznámil postúpenie tejto veci Okresnému súdu Bratislava I., kde je vedená pod č. 22 C 158/04.

Pretože sťažovatelia zo strany Okresného súdu Bratislava I. do 15. 3. 2006 neobdržali žiadne vyrozumienie dňa 15. 3. 2006 podali predsedovi Okresného súdu Bratislava I. sťažnosť na prietahy v konaní. Predseda okresného súdu listami zo dňa 3. 4. 2006 č. Spr 3214/06 sťažovateľom oznámil, že ich sťažnosť na prietahy v konaní je dôvodná.“

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia zastávajú názor, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 158/04 došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozn. v texte sťažnosti namietajú aj porušenie ich práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) a navrhujú, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Nekonáním Okresného súdu Bratislava I. bolo porušené právo sťažovateľov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a priznáva sa im finančné zadosťučinenie 95 000,- Sk H. V... a 52 000,- Sk JUDr. Š. V... , ktoré im budú vyplatené do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.

Právnej zástupkyňi sťažovateľov JUDr. D. Š. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia 5 460,- Sk (dva právne úkony á 2 730,- Sk, prevzatie + príprava, písomné

podanie, dvakrát režijný paušál á 164, - Sk), ktorá jej bude vyplatená do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a keďže nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona, uznesením č. k. II. ÚS 202/06-7 z 8. júna 2006 rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 14. júna 2006 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril aj k sťažnosti.

Sťažovatelia netrvali na ústnom prerokovaní sťažnosti.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 28. júna 2006 (Spr. 3214/06, doručenom ústavnému súdu 3. júla 2006) okrem iného uviedol:

„Dovoľujem si poukázať na skutočnosť, že navrhovatelia využili možnosť v súlade so zák. č. 757/2004 Z. z. v platnom znení a podali sťažnosť na prieťahy v konaní na Okresný súd Bratislava I dňa 17. 03. 2006 a žiadali vedenie súdu o vykonanie nápravy na odstránenie prieťahov v predmetnej veci. Listom zo dňa 03. 04. 2006 im bolo oznámené, že v predmetnom konaní je stanovený termín pojednávania na deň 27. 04. 2006. V prílohe Vám uvedený list zasielam.

Návrh na začatie konania sťažovatelia doručili na miestne nepríslušný Okresný súd v Banskej Bystrici. Konanie bolo vedené pod sp zn. 19 C 75/04. Dňa 11. 05. 2004 bol daný pokyn na zaslanie upovedomenia o postúpení veci navrhovateľom, ako i na postúpenie veci Okresnému súdu Bratislava I.

Vec bola prijatá Okresným súdom Bratislava I dňa 26. 05. 2004 pod sp. zn. 22 C 158/2004. Uznesením č. k. 22 C 158/04-20 zo dňa 29. 04. 2004 súd (vyšší súdny úradník) uložil odporcovi, aby sa v lehote 30 dní vyjadril k návrhu na začatie konania. Do

kancelárie bola vec daná 29. 04. 2005 a uznesenie vypravené dňa 05. 05. 2005. Vyjadrenie odporcu bolo doručené súdu dňa 01. 06. 2005. Sudkyňa dňa 29. 03. 2006 stanovila termín pojednávania na deň 27. 04. 2006. Navrhovatelia požiadali súd zo zdravotných dôvodov o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní s tým, že žiadali, aby súd rozhodol a prejednal vec v ich neprítomnosti. Rozsudkom č. k. 22 C 158/04-29 zo dňa 27. 04. 2006 súd návrh zamietol. Rozsudok bol doručený navrhovateľom dňa 02. 06. 2006. Odvolanie podané nebolo.

Ako to vyplýva z priebehu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22 C 158/04 nedošlo k zbytočným prieťahom v konaní zo strany konajúcej sudkyne, subjektívne zavinenie zistené nebolo. V oddelení 22 C v súlade s Občianskym súdnym poriadkom sa vybavuje vysoký počet pridelených vecí popri priebežnom mesačnom nápade nových vecí (cca 606 vecí). Vo veci bol zistený objektívny prieťah v konaní od 29. 04. 2005 do 29. 03. 2006, kedy bol stanovený termín pojednávania.

V prípade, že ÚS SR dospeje k záveru, že bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, navrhujeme aby ÚS SR nepriznal sťažovateľom finančné zadosťučinenie z dôvodu, že vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom dňa 27. 04. 2006 a navrhovatelia neboli úspešní v konaní. Skutočnosť, že navrhovateľovi v 1. rade nebola priznaná žalovaná suma 94.412,- Sk a navrhovateľovi v 2. rade žalovaná suma 51.250,- Sk nie je dôvodom na priznanie finančného zadosťučinenia vo výške neúspešne si bráneného práva.“

Okresný súd súčasne oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v tomto konaní.

II.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia ich základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...“ v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 22 C 158/04.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií ústavný súd posudzoval aj sťažnosť sťažovateľov.

1. Podľa názoru ústavného súdu predmetná vec nie je skutkovo ani právne zložitá a tvorí súčasť štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

2. Ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľov ako aktívne. Sťažovatelia sa nezúčastnili na jedinom nariadenom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 27. apríla 2006, keď ospravedlnili svoju neúčast', pričom súhlasili s tým, aby okresný súd prerokoval vec v ich neprítomnosti. Táto skutočnosť neprispela zásadným spôsobom k spomaleniu dovtedajšieho priebehu konania. Sťažovatelia podali 17. marca 2006 sťažnosť na prietahy v konaní orgánu štátnej správy súdov, ktorý uznal ich sťažnosť ako dôvodnú a 3. apríla 2006 im oznámil, že vo veci je nariadené pojednávanie na 27. apríl 2006.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, ktorého uplatnením ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bol postup samotného okresného súdu.

Konanie vo veci začalo 6. mája 2004, keď sťažovatelia podali návrh na začatie konania proti Ministerstvu financií Slovenskej republiky Okresnému súdu Banská Bystrica, ktorý ich návrh postúpil 11. mája 2004 miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava I. Okresný súd prijal 26. mája 2004 tento návrh a uznesením č. k. 22 C 158/04-20 z 26. mája 2005 (pozn. v uznesení uvedené nesprávne ako 26. máj 2004) uložil odporcovi, aby sa k nemu vyjadril. Odporca vo vyjadrení doručenom okresnému súdu 1. júna 2005 navrhol, aby okresný súd nariadil pojednávanie vo veci. Bezprostredne po podaní sťažnosti sťažovateľov (17. marec 2006) predsedovi okresného súdu na priet'ahy v konaní okresný súd nariadil 29. marca 2006 pojednávanie v ich veci na 27. apríl 2006 (o čom informoval sťažovateľov aj predseda okresného súdu 3. apríla 2006).

Okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 27. apríla 2006 vyhlásil rozsudok, ktorým návrh sťažovateľov zamietol. Rozsudok okresného súdu bol sťažovateľom doručený 2. júna 2006 (sťažnosť sťažovateľov bola ústavnému súdu doručená rovnako 2. júna 2006).

Na základe všetkých uvedených skutočností ústavný súd uzavrel, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 22 C 158/04 sa od jeho začatia 26. mája 2004 uskutočnilo jedno pojednávanie 27. apríla 2006. Okresný súd vo veci urobil dva procesné úkony s odstupom jedenástich, resp. desiatich mesiacov (výzva odporcovi a nariadenie pojednávania), pričom vo veci rozhodol rozsudkom, ktorý v čase prerokovania veci ústavným súdom nadobudol právoplatnosť.

Ústavný súd skonštatoval so zreteľom na všetky uvedené skutočnosti, že postup okresného súdu v konaní bol v zásade efektívny (z hľadiska úkonov, ktoré urobil) a namietaná nečinnosť, resp. priet'ahy, ktoré vznikli medzi jednotlivými úkonmi okresného súdu nedosiahli intenzitu zbytočných priet'ahov v konaní, a teda intenzitu znamenajúcu porušenie označeného základného práva sťažovateľov.

Vzhľadom na to ústavný súd rozhodol, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 22 C 158/04 nebolo porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13 . júla 2006